

**RADVILIŠKIO MIESTO TERITORIJOS
BENDRASIS PLANAS**

II etapas. Konceptijos rengimo stadija

SPAV APIMTIES NUSTATYMO DOKUMENTAS

Užsakovas: Radviliškio rajono savivaldybės administracija

Rengėjas: Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Teritorijų planavimo mokslo institutas

Projekto vadovė: prof. dr. Marija Burinskienė (atest. nr. 2494)

2007 m.

TURINYS

1. Įvadas	3
2. Pagrindiniai Radviliškio miesto teritorijos bendrojo plano tikslai ir uždaviniai.....	4
3. Bendrojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais	5
4. Bendrojo plano koncepcijos rengimo informacinė bazė	6
5. Siūlomos Radviliškio miesto teritorijos Bendrojo plano koncepcijos kryptys ir alternatyvos ..	6
6. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aprašymas	7
7. Vertinimo metu nagrinėjami aplinkos komponentai bei pasekmės	7
9. Priedai.....	9

1. Įvadas

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau SPAV) – ruošiamo Radviliškio miesto teritorijos Bendrojo plano įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas. Vertinimo metu rengiami SPAV dokumentai, konsultuojama, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš tvirtinant miesto Bendrąjį planą savivaldybės taryboje, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl Bendrojo plano tvirtinimo.

SPAV tikslai:

1. Nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas Radviliškio miesto teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai;
2. Užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su tam tikromis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, atsižvelgiama į šių konsultacijų rezultatus;
3. Užtikrinti, jog miesto bendrojo plano organizatoriai, t.y. Radviliškio rajono savivaldybės administracija turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas Bendrojo plano pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

SPAV atliekamas šiais principais:

4. Identifikuojamos ir lyginamos Bendrojo plano koncepcijoje siūlomos alternatyvos;
5. Išanalizuojamas bei patobulinamas rengiamas planavimo dokumentas aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektais;
6. Užtikrinamas dialogas tarp rengiamo planavimo dokumento rengėjų, suinteresuotų savivaldybės institucijų bei visuomenės.

Tinkamai atliekamas SPAV padeda užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį, pagerina rengiamo Bendrojo plano kokybę, padidina sprendimų priėmimo efektyvumą, padeda identifikuoti naujos plėtros alternatyvas ir padeda išvengti klaidingų sprendimų.

SPAV yra prevencinis aplinkos apsaugos instrumentas, todėl vienas iš svarbiausių jo principų – užtikrinti, kad planavimo dokumento rengimo organizatoriai turėtų išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas įgyvendinimo pasekmes aplinkai kuo ankstyvesnio planavimo metu. Prevencija yra esminė SPAV savybė, todėl pagrindinis reikalavimas integruojant šį vertinimą į teritorijų planavimo dokumentų rengimo procesą yra užtikrinti, kad jis bus atliekamas prieš priimant ir/arba tvirtinant planavimo dokumentą, kai dar nėra vėlu nagrinėti ir rinktis tinkamiausią sprendinių alternatyvą. Teritorijų planavimo

dokumentų rengimo atveju SPAV procedūros yra išsamiai reglamentuotos ir integruotos į skirtingus šių dokumentų rengimo etapus ir stadijas:

1. Atranka SPAV atlikti atliekama teritorijų planavimo dokumento proceso parengiamojo etapo metu. SPAV yra privalomas rengiant miesto lygmenų bendruosius planavimo dokumentus ar esminius jų pakeitimus;
2. SPAV apimties nustatymo dokumentas bei SPAV ataskaita rengiama teritorijų planavimo dokumento koncepcijos metu.

SPAV procesą sudaro:

1. Atranka SPAV atlikti;
2. SPAV apimties nustatymo dokumento rengimas ir nagrinėjimas;
3. SPAV ataskaitos rengimas ir nagrinėjimas;
4. Sprendimo dėl planavimo dokumento patvirtinimo priėmimas;
5. Teritorijų planavimo dokumento įgyvendinimo pasekmių aplinkai monitoringas.

2. Pagrindiniai Radviliškio miesto teritorijos bendrojo plano tikslai ir uždaviniai

1. suformuoti Radviliškio miesto vystymo koncepciją, nustatyti Radviliškio miesto teritorijos naudojimo, tvarkymo ir apsaugos prioritetus bei atlikti teritorijos funkcinį zonavimą;
2. tobulinti istoriškai susiklosčiusią Radviliškio miesto urbanistinę struktūrą bei tūrinę erdvinę kompoziciją;
3. numatyti Radviliškio miesto gyvenamųjų teritorijų ir aplinkos kokybę gerinančias priemones, formuoti bendrojo plano naudojimo želdynų sistemą;
4. plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
5. nustatyti Radviliškio miesto teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti parengtus detaliuosius planus, nustatyti šių teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos prioritetus ir veiklos juose apribojimus;
6. numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą;

7. rezervuoti teritorijas komunikacijų trasų ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai;
8. nustatyti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir/ar pobūdį;
9. įteisinti Radviliškio miesto teritorijų tvarkymo reglamentus;
10. numatyti (patikslinti) Radviliškio miesto teritorijos ribas.

3. Bendrojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais

Radviliškio miesto teritorijos bendrasis planas rengiamas Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2006 m. rugpjūčio mėn. 21 d. sprendimo Nr. 44 „Dėl Radviliškio miesto teritorijos bendrojo plano rengimo“ pagrindu, vadovaujantis:

1. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617);
2. Lietuvos Respublikos žemės įstatymu (Žin. 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868);
3. Lietuvos Respublikos Seimo 2002 10 29 nutarimu Nr. IX-1154 Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo (Žin., 2002, Nr. 110-4852);
4. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154);
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-09-18 nutarimu Nr. 1079 patvirtintais Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatais (Žin. 1996, Nr. 90-2099; 1997, Nr. 90-2261; 2004, Nr. 112-4189);
6. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-263 patvirtintomis Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo taisyklėmis, Miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin., 2004, Nr. 83-3029);
7. Lietuvos Respublikos Statybos ir urbanistikos m-jos 1996-10-03 įsakymu Nr. 137 patvirtinta Savivaldybių teritorijų bendrojo planavimo darbų kainos skaičiavimo metodika (Žin., 1996, Nr. 100-2296);
8. LR saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 1995, Nr. 107-2391) ir LR Saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
9. 1977 m. Radviliškio miesto išplanavimo projektu;
10. Šiaulių apskrities teritorijos bendrojo (generaliniu) planu (aprobuotas 2007 m. birželio 7 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos posėdyje (Regiono plėtros tarybos sprendimas Nr. R-3, 2007-06-07));
11. Radviliškio rajono plėtros strateginiu planu 2004-2010 m.;
12. Šiaulių regiono plėtros 2007-2013 metų planu;
13. 2002-2015 metų Lietuvos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa 2005-2015 metams;
14. Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimais, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais teritorijos bendrojo plano rengimą;

15. Kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Radviliškio rajono savivaldybės administracijos įsakymais.
16. Kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais miestų aplinką

4. Bendrojo plano koncepcijos rengimo informacinė bazė

1. 1978 metais patvirtinto Radviliškio miesto išplanavimo plano įgyvendinimo stebėsenos rezultatai;
2. Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registras;
3. Radviliškio miesto ir rajono strateginiai veiklos planai, biudžetai ir kiti patvirtinti plėtros dokumentai;
4. Savivaldybės dalinių duomenys;
5. Transporto priemonių srautų ir jų charakteristikų (intensyvumo, struktūros, greičio, paros ir kitų ciklų dinamikos) tyrimų analizės rezultatai;
6. Radviliškio miesto gyventojų apklausos rezultatai;
7. Esamos būklės atskirų dalių (urbanistinės, socialinės – ekonominės, gamtinės, kultūros paveldo, inžinerinės infrastruktūros, susisiekimo sistemos) analizių ataskaita;
8. Bendrojo plano rengimo metu gauti pasiūlymai;
9. Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registras.

5. Siūlomos Radviliškio miesto teritorijos Bendrojo plano koncepcijos kryptys ir alternatyvos

Radviliškio miestui plėtoti siūlytinos dvi esminės alternatyvos:

1. Subalansuotos miesto plėtros šiaurės rytų kryptimi alternatyva;
2. Intensyvios miesto plėtros šiaurės rytų ir pietvakarių kryptimis alternatyva.

Subalansuotos miesto plėtros šiaurės rytų kryptimi alternatyva remtųsi dabartine urbanistine miesto struktūra ir siektų išlaikyti bei papildyti esamas švietimo, kultūros, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos įstaigas, gerintų jų paslaugų ir gyvenamosios aplinkos bei viešųjų erdvių kokybę, turėtų teigiamos įtakos techninei infrastruktūrai: inžinerinių tinklų, atliekų sistemos, telekomunikacijų ir ryšių naudojimui ir priežiūrai, susisiekimo infrastruktūrai; taip pat – esminis aspektas – plėtotų verslo, gamybos ir pramonės bei paslaugų sektorius, kas būtų ekonominio miesto klestėjimo pagrindas.

Šios alternatyvos privalumai sietini su palankiomis sąlygomis investicijoms ir pritraukus investuotojus kuriama pakankamai darbo vietų, kad būtų sąlygos ekonominiam klestėjimui. Tai išplaukia iš Radviliškio miesto padėties kaip svarbaus transporto mazgo Lietuvos ir Rytų Europos mastu ir miesto iš aplinkkelio projekto įgyvendinimo privalumų.

Intensyvios miesto plėtros šiaurės rytų ir pietvakarių kryptimis alternatyvos būdu siekiama įsisavinti ekstensyviai naudojamas ir neurbanizuotas teritorijas pietvakarinėje dalyje, plėtojant miestą už geležinkelio.

Šioje alternatyvoje laikoma, kad ekonomikos kilimas bus pagrindas vystyti švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigų veiklai, techninei infrastruktūrai.

Pagrindinis alternatyvos neigiamas aspektas – geležinkelio mazgo įsiterpimas tarp miesto ir alternatyvios plėtros, nerandant racionaliai pagrįstų prižasčių formuoti papildomas jungtis per geležinkelį.

6. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aprašymas

Planavimo objektas yra Radviliškio miesto savivaldybės teritorija, kurios plotas yra ~1729 ha ir kurios teritorijoje 2007 metais gyveno 19 672 gyventojų.

Miesto savivaldybės teritorija priskirta Šiaulių apskričiai, Radviliškio rajonui.

Radviliškio miesto teritorijoje draustinių, gamtinių buveinių, paukščių apsaugai svarbių teritorijų nėra.

Radviliškio miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano Strateginių pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje bus nagrinėjama sprendinių įtaka Radviliškio miesto teritorijai (įskaitant ir saugomas teritorijas) bei numatoma vertinti Radviliškio miesto bendrojo plano sprendinių poveikį kiekvienai įsteigta ar potencialiai Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijai.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atskirai bus atliekamas ir kultūros paveldui. Radviliškio mieste šiuo metu yra 18 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, jų kompleksų ir vietovių, registruotų kaip kultūros vertybės.

7. Vertinimo metu nagrinėjami aplinkos komponentai bei pasekmės

Aplinkos komponentai, kuriems gali turėti įtakos rengiamo bendrojo plano sprendiniai:

1. Ekonominė aplinka (savivaldybės biudžetas, investicijų ir verslo sąlygos, ūkio raidos procesai ir pan.);
2. Socialinė aplinka (įvairūs socialiniai procesai: gyventojų užimtumas, migracija, socialinės apsaugos lygis ir pan.);
3. Kultūros paveldas;
4. Gamtinė aplinka ir kraštovaizdis (oro, vandens kokybė, ekosistemos, gyvūnų ir augalų rūšys, gamtinės buveinės)

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje bus pateikiamas koncepcijos sprendinių poveikis Radviliškio miesto gyventojų socialinei aplinkai, jų užimtumui, gyvenamosios aplinkos kokybei. Poveikis kultūros paveldui, atsižvelgiant į Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 2 priede numatytus ataskaitos sudėties reikalavimus.

8. Pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodai, numatomi naudoti vertinimui atlikti

Numatomi trys Radviliškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių poveikio aplinkai vertinimo būdai:

1. Pirmiausia bus atliekama natūrinių tyrimų duomenų analizė,
2. Antra – kompiuterinės matematinės statistikos duomenų apdorojimo programos pagalba bus atliekamas perspektyvinis prognozavimas, siekiant nustatyti poveikio aplinkai raidą ateityje.
3. Trečiasis vertinimo būdas – ekspertinis vertinimas, pateiktos ekspertų išvados bei alternatyviniai pasiūlymai bus naudojami išvengti ar sumažinti Radviliškio miesto teritorijos bendrojo plano keliamas neigiamas pasekmes.

9. Priedai

1. Saugomos ir Natūra 2000 teritorijos Radviliškio rajono savivaldybėje ir jų santykis su miesto teritorija

